

Lørenskog kirkelige fellestråd
Kirkevergen

Lørenskog den 30. november 2006

dot 195

Kultur- og kirke departementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

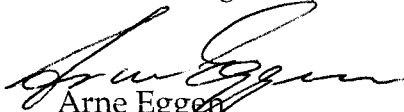
KIRKELIGE FELLESTRÅD	
Saksnr. <i>200605811</i>	Date <i>01.12.06</i>
Kode <i>Ki-501</i>	Beh.....

Deres ref: Vår ref: Jnr: 153/2006 Arkiv 002.0 Sak 06/25

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE
HØRINGSUTTALELSE FRA LØRENSKOG KIRKELIGE FELLESTRÅD

Vedlagt følger uttalelsen og spørreskjemaet om saken. Vi har valgt å integrere kommentarene i spørreskjemaet.

Med vennlig hilsen

Arne Eggen
kirkeverge

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Lørenskog kirkelige fellesråd (vedtatt 17.10.2006)

Type høringsinstans

- ▶ Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Kommentar:

Prinsippet om religionsfrihet er en universell rettighet som også må være grunnleggende for tros- og livssynspolitikken. Det innebærer både å ha den troen man vil, gi uttrykk for den privat og offentlig og dyrke sin religion alene eller sammen med andre. Det innebærer retten til ikke å bli diskriminert på grunn av sin tro og retten til å skifte tro, alternativt retten til å ikke ha noen tro.

Tros- og livssynssamfunn må ha frihet til selv å tolke hva som er riktig ut fra bekjennelser og egenforståelse, og ikke bli pålagt ordninger som krenker denne friheten.

Kristen tro må fortsatt ha en plass i det offentlige rom, og den 1000-årige kristne kulturarven slik den er nedfelt i litteratur, kunst og musikk, må bli ivaretatt og videreført til nye generasjoner. Det gjelder også kristne høytider og tradisjoner som dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd.

Staten må tilrettelegge forholdene slik at menneskeverdet, forvalteransvaret og nestekjærlighetsbudet kan bli ivaretatt på best mulig måte i lovverk, skoleverk og på andre arenaer. Den norske stat må legge til rette for en aktiv, støttende religionspolitikk.

2. Den norske kirke som statskirke:

- ▶ **Bør fortsette** (mot 1 stemme som ønsket å avvikle statskirken)

Kommentar:

Den norske kirke må fortsatt være en **selvstendig kirke med nære relasjoner til staten**, men må gradvis avvikles i sin nåværende form. Innstillingen fra Gjønnesutvalgets flertallsinnstilling har sitt hovedsikte rettet mot å foreslå myndighetsoverdragelse fra Staten til Kirkemøtet som et sentralt kirkelig organ.

Vårt hovedanliggende er en **sterk, lokal kirke som både har midler og beslutningskraft**. Det betyr at den selvstendigjøring og styrking av den lokale kirke som skjedde ved Kirkeloven av 1996 må tas vare på og ikke uthules ved at myndighet og økonomi sentraliseres.

En ser ingen hinder for at det lokalkirkelige selvstyre kan videreutvikles ut fra en lovfestet samordning mellom stat og kirke på sentralt nivå.

Allerede i dag er det **Kirkemøtet som er det læremessige øverste organ for Dnk**, og den linjen må bare styrkes og utvikles.

Utnevning av biskoper bør også etter hvert overlates til et kirkelig organ, og da muligens til det aktuelle bispedømme etter en sentralkirkelig innstillingsprosess. Men inntil denne saken er

modnet vesentlig mener vi det er akseptabelt at tilsetting skjer av et kirkelig statsråd, etter en prosedyre lik den som Gjønnnesutvalgets andre mindretall foreslår.

Kongens og kongefamiliens plass i en fremtidig kirkeordning må ivaretas på en god måte. Den historiske og faktiske nære forbindelse mellom kongefamilien og kirken er av avgjørende betydning også i fremtiden.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?   ▶ Grunnloven▶ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget

Kommentar:

Dnk må styres ut fra en egen rammelov vedtatt av Stortinget, hjemlet i en paragraf i Grunnloven. Om verdigrunnlaget for Staten må stå som besvart i punkt 6, de kristne og humanistiske verdier i tillegg til prinsippet om religionsfrihet.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?   ▶ Offentlig finansiering uten medlemsavgift

Kommentar:

Det offentlige må fortsatt stå for hovedfinansieringen av Dnk, uten at det lages et byråkratisk apparat med innkreving og fordeling av midler.

Vi ønsker likevel å kommentere de 3 alternative finansieringsordningene som utvalget har vist, som begrunnelse for vår konklusjon.

Offentlig finansiering

Dette alternativet sikrer en fortsatt statlig forpliktelse til å videreføre finansieringen av vår folkekirke uten de konsekvenser som de 2 øvrige alternativer medfører, jfr. pkt 2 og 3 nedenfor. Ved dette alternativet sikrer vi at Staten forpliktes til å videreføre vår kristne kulturarv, og at vi fortsatt får beholde **en levende folkekirke**, hvor ingen skal stoppes i døren p.g.a. manglende medlemskap.

Det er også et poeng at vi skal ha **en landsdekkende kirke** i likhet med dagens ordning hvor Staten har forpliktelser til at det blir avholdt gudstjenester og forrettet kirkelige handlinger i det ganske land.

Dette alternativet vil kunne videreføre vår folkekirke uavhengig statlig tilknytning eller ikke, uten de uheldige konsekvensene livssynsavgift og medlemsavgift vil medføre.

Vi mener at Statens forpliktelse overfor folkekirken er å betrakte som en grunnlagsinvestering på linje med finansieringen av skoler, kultur, og veibygging etc. Med offentlig finansiering vil det være mye lettere å opprettholde den kirkelige kulturarven i og med at de kirkelige organer kan konsentrere seg om å være kulturbærere og ikke pengeinnsamlere.

Obligatorisk livssynsavgift

Dette alternativet innebærer at alle borgere betaler en livssynsavgift, som fordeles til mot-

tagerne etter det valgte alternativ skatteyteren velger. I utvalgets innstilling side 122, pkt 6.6.2 Obligatorisk livssynsavgift, sies det i 1. avsnitt, siste setning: "Den direkte personbeskatningen reduseres tilsvarende." Denne ordningen medfører derved et 0-null regnskap for Staten, og vil kun medføre et ytterligere og kostnadskrevende byråkrati, uten at vi kan se at det medfører noen økonomisk fordel for Dnk eller andre.

Det vil også kunne bli en sterk debatt om hvordan slik avgift skal beregnes, uansett valg av beregningsmåte.

Medlemskontingent

Den eneste forutsetning i dag for medlemskap i Dnk er at man er døpt der. Denne forutsetningen medfører at medlemskontingent er utelukket.

Medlemskontingent vil dessuten kunne føre til reduksjon både i offergaver og givertjeneste – og slå negativt ut for barne- og ungdomsarbeid, diakoni etc.

Kontingentsystemet vil også medføre store kostnader i form av innkreving og fordeling, og folk vil se på medlemskontingent som en ytterligere kostnad, og kan gi et godt argument for å melde seg ut av Dnk

Skulle det skje at Dnk kobles helt bort fra tilknytningen til Staten, anbefaler Lørenskog kirkelig fellesråd at det innføres en obligatorisk livssynsavgift, og ikke medlemsavgift.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- ▶ Valgordningen bør være som i dag.

Kommentar:

Et styrket demokrati og en forbedret valgordning er nødvendig uavhengig av den fremtidige relasjonen til Staten. Det kirkelige demokratiet bygger på soknet som grunnenhet og ivaretas ved lokalt forankrede valg til styrende organer. Det bør være fortsatt direkte valg til menighetsråd, og for fremtiden også til det som blir et utvidet fellesrådsområde. Dette nivået vil etter vårt syn måtte tilføres flere oppgaver enn i dag ved at arbeidsgiverfunksjonene for alle lokalt kirkelige ansatte vil måtte legges dit. Dette aktualiserer også forholdet mellom ansattrepresentasjon og demokratisk valgte i slike styrende organer. En styrking av den lokale kirkes handlekraft vil være et viktig bidrag til å styrke valginteressen og den demokratiske forankring i Den norske kirke. En styrking av den lokale kirkes handlingsrom avhenger også av at myndighet og midler henger sammen på det lokale eller det tilsvarende fellesrådsområde. Valgene til de regionale og sentrale kirkelige råd må utredes videre, men vi ser for oss at det må bli en form for gjennomgående representasjon slik vi har i dag. Det betyr at kirkemøtets delegater springer ut fra de lokale kirkelige råd. Det er godt mulig at dette kan suppleres med direkte valg på deler av forsamlingene.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene

- ▶ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ▶ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke

Lørenskog kirkelige fellesråd ønsker derfor en forankring i Grunnlovens § 2 med følgende tekst:

Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse.

Den norske Kirke forbliver en evangelisk-luthersk Folkekirke. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved Lov.

I tillegg ønskes en klar formulering om at Staten fortsatt skal føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk, forankret i det kristne og humanistiske verdigrunnlaget og fri religionsutøvelse.

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- ▶ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd).

Kommentar:

Lørenskog kirkelige fellesråd mener at de kirkelige fellesråd har vist at de kan være en god operatør for gravferdsforvaltningen for alle – uansett livssyn. Den største utfordringen er at det er manglende økonomiske ressurser til bygging av egnede seremonilokaler og til å skaffe tilstrekkelig arealer for gravplasser for mennesker med ulike skikker for gravlegging. Denne utfordringen vil være den samme om kommunen har det overordnede ansvaret. Sammenlignet med våre naboland er vår gravferdsforvaltning svært kostnadseffektiv, noe som skyldes en rasjonell drift ved at det er kombinasjonsstillinger og lokale kostnadseffektive løsninger. En annen sak er at de fleste gravferdsadministrasjoner sliter med så små budsjetter at en ikke får gjort det gode arbeid som en både ønsker og kan.

Følgende grunner taler for at kirkelig fellesråd fortsatt bør fortsette å forvalte gravferdsvirksomheten.

- De fleste gravplasser omkranser en soknekirke eller er bygget ut i tilknytning til en kirke. Og selv der hvor det er et eget gravferdskapell eller det er avstand fra seremonilokale til gravplass, forrettes henimot 90% av gravferdene etter Dnk's ordning.
- Det er lang tradisjon for at kirken forvalter gravferdsforvaltningen også for andre livssyn, og dette har ikke vært noen utbredt problemstilling i de fleste lokalsamfunn.
- Det er samlet stor kompetanse i de kirkelige miljøene når det gjelder både de rent faglig-tekniske spørsmål og i spørsmål som gjelder omgang med folk som sliter med sorg og savn. Ikke minst i årene siden 1997 er det foretatt en omfattende skoleing av ansatte og en bedring av kirkegårdsansattes arbeidsvilkår.
- Brukertilfredsheten med gravferdstjenesten er veldig god i henhold til en undersøkelse som TNS Gallup gjorde i 2004. Det samstemmer også godt med det

inntrykk vi sitter med lokalt, nemlig at folk synes vi gjør en god jobb, og at klagene ikke går på manglende nøytralitet eller syn for andre gravskikker. Tvert om har vi hørt mange gode tilbakemeldinger fra både hinduer, muslimer og humanetikere for hvordan det jobbes for en felles verdig gravplass.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- ▶ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret.

Kommentar:

Det har alltid vært soknet eller bygda som eide sin egen kirke og kirkegård, og ingen ting tilsier at dette ikke skal være slik i fremtiden, uavhengig av relasjonen mellom kirke og stat.

Formannskapsloven av 1837 anga oppgaven "å være bestyrer i kirkekassen" som en av de fremste, altså å være administrasjon for den lokale kirke. Selv om forholdene nå er annerledes så er det likevel et grunnfestet prinsipp som ble utredet både i 1989 (kirkelovutvalget) og fastsatt i kirkelov og gravferdslov i 1996.

At det økonomiske ansvaret fortsatt bør ligge i eierkommunene begrunnes i at kirkene er en del av lokalsamfunnet og slik sett er en del av den felles oppgave ethvert lokalsamfunn har. Dette understrekes også ved at alle modellene i Gjønnnesutvalget ønsker at Dnk skal være en folkekirke, altså en kirke som skal ha et nært forhold til folk flest på et hvert sted.

Ut over det ganske land har mange – kan skje de fleste - et forhold til sin lokale kirke. Det behøver ikke være sterkt religiøst begrunnet, men kan være kulturhistorisk forankret eller forbundet med sentrale begivenheter i lokalsamfunnet. Kirkene representerer mange steder et av de få bygg som lokalsamfunnet har å vise til fra en annen tid, og representerer i seg selv eller ved stedet den står på som oftest en mer enn 1000-årig kulturhistorisk sammenheng. De står ofte også som landemerker i kulturlandskapet. Derfor er det etter vår mening naturlig at kommunen har det økonomiske ansvaret for bygging og vedlikehold av kirker, likesom enhver kommune har et engasjement overfor andre lokale trossamfunn.

Vi finner det naturlig at også Staten er med i finansieringen av de lokale kirker og driften av dem, ikke bare de automatisk fredede kirkene, men alle. Ved at kirkefinansieringen legges til kommunene vil Staten kunne gi tilskudd gjennom rammefinansieringen på en slik måte at det foretas en relativ utjevning. Det er jo en kjent sak at det finnes små kommuner med uforholdsmessig mange og vedlikeholdskostbare kirker.